

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035
Územné vymedzenie:	Obec Sveržov
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	DD. MM. RRRR
Dátum platnosti:	od XX.XX.2026 do 31.12.2035
Verzia ¹:	1.0
Publikovaný verejne:	www.sverzov.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje

Obsah

Úvod	4
Cieľ dokumentu PHRSR obce Sveržov.....	5
Časť A - Analytická časť	8
Geologické a geomorfologické pomery	11
Hydrologické pomery	12
Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra	12
Fauna, flóra a vegetácia.....	15
Chránené územia	15
Odpadové hospodárstvo	17
História obce.....	18
Technická infraštruktúra a doprava	25
Vzdelávanie a školstvo	27
Zdravotníctvo a sociálna oblasť	29
Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia.....	32
Ľudské zdroje	32
Hospodárenie obce	36
Analýza príčin a dôsledkov	42
Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia.....	46
STEEP analýza	48
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	49
SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)	49
Časť B - Strategická časť	53
Vízia, ciele a priority	53
Časť C - Programová časť	57
Opatrenia a aktivity	57
Časť D - Realizačná a finančná časť	62
Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHRSR.....	65
Systém monitorovania a hodnotenia	65
Záver	67

Prílohy PHRSR68

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHRSR 69

Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov 70

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (ďalej len „PHRSR“) je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na lokálnej a čiastočne i regionálnej úrovni. Zohráva kľúčovú úlohu pri plánovaní rozvoja obce a pri využívaní štrukturálnych fondov EÚ pre svoj sociálno – hospodársky rozvoj. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je strednodobým programovým dokumentom realizačnej fázy na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce s dôrazom na ekonomickú a sociálnu oblasť.

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. PHRSR obce Sveržov podporuje regionálny rozvoj na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu a ekonomickú sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie a stimuláciu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe monitorovania bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHRSR rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – v intraviláne obce - § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA. Tento dokument je otvorený, je možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce.

Na vypracovaní tohto dokumentu participovali zainteresované subjekty obce, pričom dôležitú úlohu zohral aj záujem občanov. Tí boli zapojení hlavne do prezentovania svojich návrhov a konkrétnych myšlienok pre ďalší rozvoj a smerovanie obce prostredníctvom dotazníkového prieskumu.

Obsah (osnova) dokumentu PHRSR:

- Úvod
- Časť A - Analytická časť
- Časť B - Strategická časť
- Časť C - Programová časť
- Časť D - Realizačná a finančná časť
- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PHRSR obce Sveržov

Cieľom dokumentu PHRSR je vytvoriť trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu obce, ktorá je zameraná na realizáciu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce s prihliadnutím na dodržanie globálnych cieľov regionálneho vývoja.

Vypracovaním tohto dokumentu splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania, ktorý hovorí, že podpora zo zdrojov EÚ sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu SR je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce umožní obci zorientovať sa v hlavných oblastiach rozvoja obce, pričom jej budú ponúknuté konkrétne aktivity na ich realizáciu a ďalšie postupy na ich napĺňanie.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Rozpočet obce na rok 2026

Účtovná závierka obce Sveržov r. 2025

Výročná správa obce Sveržov za r. 2024

Web stránka obce Sveržov <https://sverzov.sk/>

Program sociálno-hospodárskeho rozvoja Obce Sveržov 2014-2020

Územný plán obce – zmeny a doplnky 2007

NOVÁK, J. 2024. Zachované dedičstvo pod Busovom. Garmond Nitra, ISBN 978-80-8266-048-0

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030

Integrovaná územná stratégia Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja

Kostrová sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji

Stratégia PSK pre mládež na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2033

Plán udržateľnej mobility Prešovského samosprávneho kraja

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027

Program Slovensko 2021 – 2027

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030

Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku

Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2030

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021-2030

Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030

Bytová politika SR do roku 2030

Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHRSR

Vypracovanie PHRSR obce Sveržov je dôležité pre:	• Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov.
	• Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.
	• Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	– Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035
Forma a riadenie procesu spracovania	– pracovníkmi samosprávy, – s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie, – za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I /26	II /26	III /26	IV /26	V /26	VI /26	VII /26	VIII /26	IX /26	X /26	XI /26	XII /26
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná a finančná časť												
Záver												

Časť A - Analytická časť

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení). Základné orgány obce sú starosta a obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách v počte 5 poslancov.

Obec Sveržov je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Pri spracovaní analytickej časti PHRSR bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (Datacube a SODB 2021), z web stránky obce Sveržov (<https://sverzov.sk/>) a ďalších web stránok ako sú wikipédia, e-obce, z portálu štátnej ochrany prírody, z web stránky MŽP SR, MPA RV SR a MV SR, od dostupných informácií od p. starostu obce Sveržov. Analýza obsahuje okrem tabuľkovej a grafickej časti aj časť textovú, ktorá popisuje a vysvetľuje výsledky analýzy.

Obec Sveržov leží v severozápadnej časti Nízkych Beskýd v Ondavskej vrchovine. Rozprestiera sa v dolnej časti údolia Sveržovky v nadmorskej výške 346 m.n.m. Táto rieka je podľa všetkého spomenutá v listine z roku 1247 (1500, 1547), keď sa uvádza na území šarišskej stolice rieka Kisthopul (v preklade Mala Topľa), ktorú Šmilauer stotožnil s potokom tečúcim od Gaboltova do rieky Tople. Išlo by teda o rieku Sveržovku. Sveržov patril v minulosti do šarišskej župy ako poddanská dedina mesta Bardejov, od ktorého ležal 12 km severozápadne.

Záujmovým územím obce Sveržov je územie susediacich okolitých obcí, t.j. obcí

Tarnov, Kurov, Gaboltov, Nižný Tvarožec a Zlaté. Údolnú časť tvorí oráčinovo-lúčna poľnohospodárska krajina, v severnej a východnej časti územia sa nachádzajú aj lesné porasty patriace k lesom horského masívu Busov a okraju Ľubochňanskej vrchoviny na slovenskom-poľskom pohraničí. Celá krajina je pekne modelovaná hornatina s výraznými údoliami rieky Topľa a jej prítokov. Obec Sveržov leží na dolnom toku potoka Sveržovka, blízko miesta kde sa stretávajú dve bočné údolia, preto je prirodzeným geografickým centrom severnej časti záujmového územia aj ďalších troch severne umiestnených obcí.

Spolupráca obcí v tomto regióne je inštitucionalizovaná v regionálnom združení obcí Mikroregión Horná Topľa a tiež v občianskom združení Miestna akčná skupina HORNÁ

TOPLA. Z hľadiska územného je základným bodom spolupráce spoločný rozvoj technickej infraštruktúry územia, druhou základnou oblasťou môže byť využitie rekreačného potenciálu územia pre rozvoj vidieckej rekreácie - agroturistiky.

Občianska a technická vybavenosť:

- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Pohostinské odbytové stredisko
- Futbalové ihrisko
- Verejný vodovod
- Rozvodná sieť plynu
- Komunálny odpad
- Zneškodňovaný komunálny odpad
- Základná škola
- Materská škola

Adresa a kontaktné informácie:

Obec Sveržov, Sveržov 29, 086 02 Gaboltov

IČO: 00322628

DIČ: 2020624705

Mobil: 0905 271 136

Mail: podatelna@sverzov.sk

Web: <https://www.sverzov.sk/>

Obrázok 1 Budova obecného úradu Sveržov

Zdroj: OcÚ Sveržov

Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Sveržov

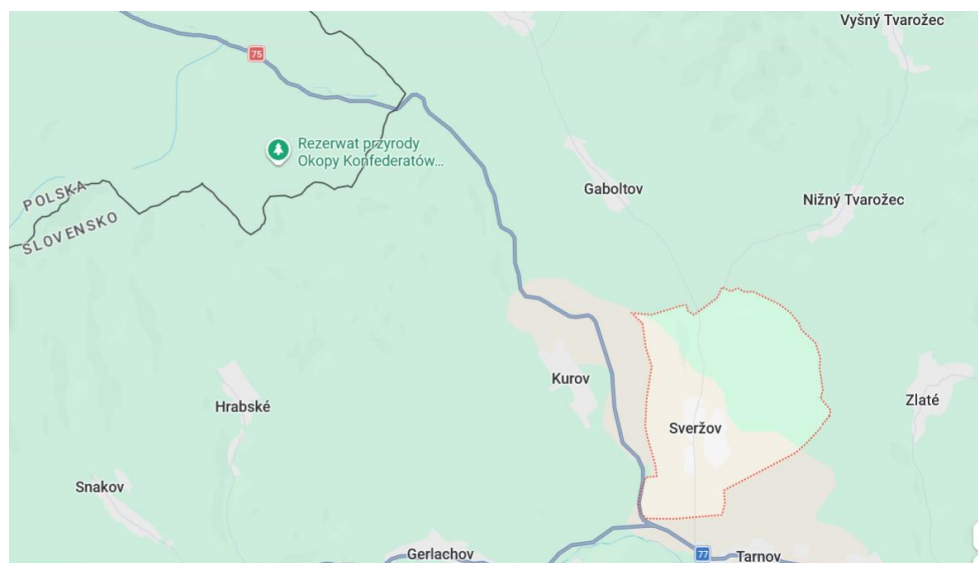
Kód obce:	519839
Názov okresu:	Bardejov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút:	obec
PSČ:	086 02
Telefónne smerové číslo:	054
Prvá písomná zmienka o obci:	1355
Nadmorská výška obce v m. n. m.:	345
Celková výmera územia obce (ha):	570
Hustota obyvateľstva na km ² :	120

Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Sveržov

Zemepisná šírka:	49°20'09" severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	21°09'28" východnej dĺžky

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Sver%C5%BEov>

Obrázok 2 Poloha obce Sveržov

Zdroj: www.googlemaps.com

Obrázok 3 Pohľad na obec Sveržov

Zdroj: [OcÚ](#) Sveržov

Geologické a geomorfologické pomery

Obec Sveržov je z geologického hľadiska typickou súčasťou vonkajšieho flyšového pásma Západných Karpát. Územie je budované rozsiahlymi komplexmi paleogénnych sedimentov, ktoré sa formovali v dávnom sedimentačnom Magurskom panve.

Podložie nie je vulkanického pôvodu, ale tvoria ho morske sedimenty. Geologický profil sa skladá z rytmického striedania dvoch základných typov hornín:

Pieskovce: Hrubšie lavice odolnejších drobových a glaukonitových pieskovcov magurského typu.

Ílovce a ílovité bridlice: Menej odolné, mäkké vrstvy, ktoré ľahko podliehajú zvetrávaniu.

Sveržov je súčasťou magurského príkrovu, konkrétne Bystrickej jednotky. Táto oblasť je litofaciálne veľmi pestrá a vyznačuje sa komplikovanou príkrovo-vrásovou stavbou. Vrstvy boli vplyvom horotvorných procesov intenzívne zvrásnené (do synklinálnych a antiklinálnych štruktúr) a rozlámané na množstvo čiastkových krýh.

Územie spadá do geomorfologického celku Ondavská vrchovina. Reliéf má charakter hladko modelovanej vrchoviny a pahorkatiny. Formoval sa najmä mladšou riečnou eróziou. Smerom na sever od obce sa dvíha pohorie Busov, ktorého geologickú stavbu tvoria masívne hrubo lavicovité pieskovce bystrickej jednotky.

Materiál flyšových hornín je často prekrytý mladšími štvrtohornými (kvartérnymi) nánosmi. V riečnych nivách potoka Kamenec, ktorý obcou preteká, sa nachádzajú fluviálne sedimenty (piesky, štrky a hlíny). Vzhľadom na striedanie ílovcov a pieskovcov a prítomnosť svahov je v celej oblasti častým javom výskyt svahových deformácií, najmä plošných a kryhových zosuvov.

Hydrologické pomery

Územie patrí do povodia Tople, pričom obcou preteká miestny potok Sveržovka, ktorý dotvára charakter vodnej siete.

Geologické podložie tvorené flyšom (striedanie pieskovcov a ílovcov) spôsobuje, že výdatnosť podzemných vôd je v tejto oblasti pomerne nízka a viazaná skôr na puklinové vody s obmedzenou akumuláciou.

V rámci strategického rozvoja boli v obci implementované stabilné vodné prvky slúžiace ako podpora pre modrú a zelenú infraštruktúru. Tieto prvky pomáhajú zlepšovať klímu, zadržiavať vodu v krajine a slúžia ako prevencia pred prívalovými zrážkami.

Hydrologické podmienky územia sú pravidelne posudzované v rámci regionálnych územných systémov ekologickej stability (RÚSES).

Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra

Z klimatického hľadiska patrí územie do oblasti mierne teplej, okrsku mierne teplého, mierne vlhkého s chladnou zimou. V Nízkych Beskydách na slovenskej strane je priemerná ročná teplota vzduchu 7,4 °C, priemerný ročný úhrn zrážok je 600 až 750 mm. Najväčšie mesačné úhrny zrážok sú v letných mesiacoch jún až august. Busov je v mierne teplej a chladnej, Ondavská vrchovina v mierne teplej až mierne chladnej horskej klimatickej oblasti v pohraničí s Poľskom s priemernou teplotou v zime 2 – 5 °C, v lete od 16 do 18 °C, priemerný úhrn zrážok je 600 – 800 mm. Veľkou mierou sa na nich podieľajú búrkové prehánky, prívalové dažde a lejaky, ktoré sú v tomto regióne dosť časté a pomerne intenzívne. Prípád tzv. katastrofálneho lejaku sa vyskytuje v priemere raz až dvakrát do roka. Zrážky prichádzajú najčastejšie zo severozápadu až západu. V množstve snehovej pokrývky nie sú podstatnejšie rozdiely v jednotlivých častiach regiónu. Značné výkyvy z priemerného množstva snehovej pokrývky sú v jednotlivých rokoch a obdobiach. Najviac snehu je vo vyššie položených horských oblastiach.

Otvorenosť doliny a konfigurácia okolitého terénu bránia stagnácii vzduchu, preto je tu málo bezveterných dní. Vetry sú prevažne severozápadné (v extrémnych prípadoch dosahujú až 140 km.h⁻¹). Z južných smerov najčastejšie sa vyskytuje juhovýchodný vietor, pomerne často je aj východný vietor, západné vetry sa vyskytujú najmenej. Bezvetrie je zriedkavé. Prenikajúci vietor cez hrebeň vrchoviny na severe má niekedy charakter teplého suchého vetra (fönu), vanúceho z južného smeru a prekonávajúceho pohorie. Na jeho južnej strane dôjde k zrážkovej činnosti a na severnú stranu tak dorazí už suchý studený vzduch, ktorý sa s klesajúcou nadmorskou výškou otepľuje. Prejavuje sa najmä pri nárazovom vetre a nižšej relatívnej vlhkosti vzduchu. Údolná poloha zapríčiňuje kolísanie ročných a denných teplôt, spolu s blízkosťou lesa aj zvýšenie relatívnej vzdušnej vlhkosti vzduchu, čo vytvára optimálne životné podmienky. V mesiacoch júl až august sa na mesačných úhrnoch zrážok podieľajú najmä búrkové prehánky a lejaky v podobe prívalových dažďov, ktoré sú v posledných rokoch dosť časté a pomerne intenzívne. Výskyt počtu dní s hmlou počas roka sa pohybuje od 60 do 85 dní. Prítomnosť vrchovín spôsobuje v jesennom období inverziu.

Zdroj: NOVÁK, J. 2024. Zachované dedičstvo pod Busovom. Garmond Nitra, ISBN 978-80-8266-048-0

Celková výmera územia obce je 570,34 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 327,82 ha (57,48 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 242,52 ha (42,52 %).

Celkovo najvyššie zastúpenie má TTP, ktorý tvorí až 28,90 % celkovej výmery pôdneho fondu obce Sveržov. Čo sa týka nepoľnohospodárskej pôdy má s výmerou 102,29 ha najväčšie zastúpenie ostatná plocha. V obci nie sú žiadne chmeľnice ani vinice.

Väčšina pôd v okolí obce bola ovplyvnená činnosťou človeka. Ich úrodnosť bola negatívne ovplyvnená najmä zmenou obehu minerálnych látok. Zníženie úrodnosti pôd zavinilo nahradenie prirodzeného hnojiva umelým. Poľnohospodárske pôdy sú alokované hlavne v severozápadnej časti katastra obce. Ďalšie negatíva v oblasti hospodárenia s pôdou sa prejavujú vo forme nesystémových úprav, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene a rekultivácia pôdy, ktoré narušili vodný režim v krajine a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie. Rozsiahle plochy sú tiež ovplyvnené kyslými dažďami a prašným spádom.

Tabuľka 6 Pôdny fond v obci Sveržov v r. 2024

Pôdny fond	Výmera v m2
Celková výmera územia obce	5 703 424
Poľnohospodárska pôda - spolu	3 278 244
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 462 005
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	158 022
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	9 793
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 648 424
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	2 425 180
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	916 512
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	189 965
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	295 809
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	1 022 894

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 7 Štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd v okrese Bardejov

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM – fluvizem	7,03
ČA – čiernica	0,33
ČM – černoziem	-
RM – regozem	0,06
HM – hnedozem	0,17
LM – livizem	1,52
KM – kambizem	81,39
PZ – podzol	-
PG – pseudoglej	6,33
RA – rendzina	1,31
OM – organozem	-
SK - slanisko, SC – slanec	-
LI - litozem, RN – ranker	0,03
GL – glej	0,08
KT – kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ich komplexy na zrázoch	1,76

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Fauna, flóra a vegetácia

V katastri obce a okrese Bardejov dominujú zmiešané lesy, v ktorých sa prirodzene vyskytujú najmä buky, smrek, duby a hraby.

V obci prebiehajú projekty na výsadbu starých a ušľachtilých odrôd ovocných stromov (napr. jablone), ktoré sa zbierajú v prihraničných oblastiach.

väčších druhov sa v okolitých lesoch vyskytuje jelenia, srnčia a diviacia zver, ako aj lišky či kuny. Územie a širší región sa pýšia výskytom chránených chrobákov, ako je bystruška zrnitá, bystruška a roháč obyčajný.

Chránené územia

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochranu). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ: smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch – Birds Directive); smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

V k. ú. Sveržov sa nenachádza žiadne chránené vtáčie územie.

Tabuľka 8 Prehľad CHVÚ v okrese Bardejov

Kód lokality	Názov lokality	Kraj
SKCHVU052	Čergov	Prešovský kraj

2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území. Z hľadiska územnej ochrany prírody **do katastrálneho územia Sveržov nezasahuje žiadne chránené územie európskeho významu.**

Tabuľka 9 Prehľad CHÚ v okrese Bardejov

Kód lokality	Názov lokality	Kraj
SKUEV0331	Čergovský Minčol	Prešovský kraj
SKUEV0332	Čergov	Prešovský kraj
SKUEV0754	Stebnícka Magura	Prešovský kraj
SKUEV0755	Regetovské rašelinisko	Prešovský kraj
SKUEV0936	Horný tok Tople	Prešovský kraj
SKUEV0937	Becherovská tisina	Prešovský kraj
SKUEV0943	Livovská jelšina	Prešovský kraj
SKUEV0952	Tvarožecké lúky	Prešovský kraj
SKUEV4096	Gerlachovské lúky	Prešovský kraj
SKUEV4100	Lúky pod Beskydom	Prešovský kraj

Zdroj: <https://natura2000.sopsr.sk/lokality/>

Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu. Systém separovaného zberu si zvolí obec podľa špecifických potrieb a podmienok územia. V komunálnej sfére je prioritné plánovanie zamerané na zlepšenie technického vybavenia miest a obcí pre separovaný zber odpadov, na efektívnosť zberového systému v obciach a mestách so zabezpečením väčšieho množstva separovaných zložiek komunálneho odpadu a na doriešenie zberu nebezpečných zložiek z komunálneho odpadu. Zníženie zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov na skládkach odpadov vyvoláva potrebu alternatívnych metód zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov po ich separovanom zbere.

Zber a vývoz komunálneho a separovaného odpadu v obci zabezpečuje KOSIT s.r.o. Vývoz TKO je zabezpečovaný pravidelne 1 x za 2 týždne a separovaný zber podľa harmonogramu vývozov v obci. Komunálny odpad je odovzdaný na skládku TKO, ktorá sa nachádza v CSO Petrovce a. s.

Biologicky rozložiteľný odpad: obyvatelia recyklujú v domácich kompostoviskách /každá domácnosť dostala kompostér z projektu EF/.

Tabuľka 10 Množstvo vytriedených odpadov za rok 2025 v obci Sveržov

Kód odpadu	Názov odpadu	hmotnosť v kg
2001 01	Papier a lepenka	5334
2001 02	Sklo	7925
2001 03	Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky	83
2001 04	Obaly z kovu	53
2001 05	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	32
2001 10	šatstvo	870
2001 11	textílie	600
2001 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	3
2001 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	50
2001 25	Jedlé oleje a tuky	110
2001 26	Oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	85
2001 27	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice	49
2001 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02	1154
2001 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 2001 21 a 20 01 23	50
2001 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 2001 21, 20 01 23 a 20	900
2001 39	Plasty	9882
2003 01	Zmesový komunálny odpad	54010
2001 40 01	meď, bronz, mosadz	307,2
2001 40 02	hliník	601,8
2001 40 05	železo a oceľ	25285,9
2001 40 07	zmesované kovy	0
		107384,9

Zdroj: OcÚ Sveržov

História obce

Pri opise je vhodné spomenúť niekoľko miestnych, tradíciou zachovaných názvov. Sú to hlavne hony, ktoré sa tiahli po pravom a ľavom brehu Sveržovky. Od juhu k severu na ľavom brehu potoka sa tiahnu nasledovné hony: Panska hura, Pod Sošninu, Pod Rakovec, Chabajuvka, Dolinka, Richeň, Lazy, Figliarka. Pravý breh potoka od severu k juhu: Pod Klefan, Šecovka, Ševči, Nad Šihoc, Nad Palírku, Hona, Dolu Roveň, Brišky, Helbar, Šoltyše, Zahrady, Kostolné. Z obce vedú poľné cesty do Tarnova cez Hurku, do Kružlovskej Huty cez Hona, do Zlatého cez Sošniny, do Kurova nad Medzou, do Tvarožca pod Dolinky – Dolinami (Pamätná kniha).

V písomnostiach zo 14.-16.storočia sa vyskytuje pravidelne pod názvom Sverso, Swyrzo, ktorý bol už maďarizovanou podobou pôvodného slovenského názvu Sveržov. Existuje domnienka, že názov korení v osobnom mene, pravdepodobne prvého tunajšieho šoltýsa. Šoltýstvo sa tu napokon udržalo aj v 15. a 16. storočí. Zaujímavý je dejinný vývin jej názvu za posledných 200 rokov, teda od roku 1773. V tomto roku sa uvádza názov Sverso alebo Swerszow. Rok 1786 už ho trochu pozmenil na Schwerszo a v roku 1808 to už bol Sverzso alebo Szverzsó, tiež sa spomínajú názvy Swiržow, Sswiržow, Zweržow. Roky 1863-1902 udávajú Sverzsó a r.1907-1913 názov Ferzsó. Od roku 1920 je to už obec Šveržov, no a dnes je to Sveržov.

Prvá písomná zmienka o Sveržove je z roku 1355, keď Jágerská kapitula v tomto roku potvrdila ochraničenie majetku panstva Smilno pre šľachticov Tekulovcov. K panstvu patrila aj východná časť dediny Sveržov s mlynom, lebo miestny potok bol časťou západnej hranice Smilnianskeho panstva. Z obsahu listiny je zrejmé, že táto dedina jestvovala aspoň dve až tri desaťročia pred polovicou 14. stor., a že tunajšie obyvateľstvo sa zaoberalo roľníctvom. Z uvedených poznatkov nemožno jednoznačne usúdiť, či Sveržov založili usadlíci so šoltýsom zač. 14. stor., alebo či jestvoval už pred 14. stor. a po prvej polovici 14. stor. sa tu usadilo nové obyvateľstvo. V prvej polovici 14. stor. časť Sveržova patrila k panstvu Smilno. Neskôr, až do 70. tých rokov 15. stor., celý Sveržov bol majetkovou súčasťou panstva Makovica. (hrad Makovica stál nad Zborovom, kde ešte teraz možno vidieť jeho zvyšky). 15. storočie je už oveľa bohatšie na udalosti i údaje zo zachovaných listín. Listiny z tohto obdobia sa týkajú hlavne mesta Bardejova a jeho snažení získať niektoré dediny od okolitých panstiev (hlavne Makovického) do svojho vlastníctva.

Prvou priamou správou o bezprostrednom feudálnom vzťahu Bardejova k okolitým dedinám je listina z roku 1347, keď panovník Ľudovít I. prehlasuje, že nemá v úmysle odobrať Bardejovčanom dedinu (villa) Mokroluh. Podobne jedna listina z augusta roku 1446 uvádza, že Spišská Kapitula oznamuje mestu Bardejov, že ho opäť do držby majetkov Kľušov, Šiba, Sveržov, Richvald a Hertník uviedla. V podobnej súvislosti sa spomína Sveržov aj v listine kráľa Mateja Korvína z r. 1472 venovanej Bardejovu, ktorý mu ho daroval spolu s Komárovom. Na tieto dediny (rovnako Dlhú Lúku, Bardejovskú Novú Ves, Zlaté, Mokroluh, Rokytov) si nárokovala aj šľachtická rodina Rozgonyiencov, ktorá vtedy vlastnila panstvo Makovica po vymretí rodu Czudarovcov. V roku 1474 sa teda dohodli mesto Bardejov a Osvald Rozgonyi pred panovníkom, že dediny Mokroluh, Rokytov, Sveržov, Zlaté, tiež bardejovské mýto, budú patriť Bardejovu a Dlhá Lúka, Bardejovská Nová Ves, Komárov prejde do vlastníctva Rozgonyiencov. Sveržov sa tak stal majetkom Bardejova na viac storočí, s menšími zmenami, až do roku 1848.

O rozšírení reformácie v okolí Bardejova vieme zatiaľ veľmi málo. Je však nepochybné, že aj na dedinách v okolí mesta sa reformácia uchytila prinajmenej v druhej polovici 16. stor. Ján Zidko alias Kozlen, prišiel za slovenského kazateľa do Bardejova z Hertníka okolo roku 1565. Aj ďalší slovenský kazateľ Matej Příhoda zo Sliezska prišiel do Bardejova z Kobýl. Evanjelické farnosti, resp. filie, vytvorili sa v nasledujúcich mestu patriacich obciach: Zlaté, Rokytov, Sveržov, Tarnov, Mokroluh, Kobylky, Kľušov, Šiba, Richvald a Hervartov. Farári okolia

podliehali pod cirkevný dozor metského farára, ktorý svoju právomoc vykonával aj pomocou vizitácií.

17. storočie je sprevádzané viacerými protihabsburskými šľachtickými povstaniami, ktoré zasiahli aj začiatok 18. stor. Ani mesto Bardejov a jeho okolité dediny neboli uchránené od povstaleckých vojsk, ktoré viackrát vtrhli do mesta. Pri povstaní Bocskaya a potom, keď sa k nemu pridal majiteľ makovického panstva, mesto obstálo ešte dobre. Dohodlo sa na spolupráci s povstalcami a vzájomnom rešpektovaní (1644-45). Thökölyho povstanie už bolo vážnejšie. Katolícki farári boli vyhnaní. Avšak po zásahu cisárskych vojsk prišli späť. Onedlho povstalci znova dostali mesto a zase sa pozmenili poriadky v meste.

Po viacerých takýchto zmenách prišlo v roku 1684 cisárske vojsko, ktoré definitívne chcelo nastoliť poriadok. Keďže sa mesto spieralo podriaďiť, dostalo za ozbrojený odpor vysokú pokutu. Jeho finančný stav sa veľmi zhoršil a muselo dať roku 1681 a 1683 do zálohu za 10 000 florenov (zlatých) svoje tri poddanské obce – Rokytov, Sveržov, Tarnov – richtárovi Dan. Guthovi. Sveržov sa tak načas dostal do iných rúk než bardejovských.

Počas Rákocziho povstania roku 1703 mesto podľahlo jeho vojsku. Koncom septembra 1706 sa situácia tak vyhrotila, že mestu hrozilo vyst'ahovanie všetkého obyvateľ'stva do Poľska. Mesto nemohlo vystačiť so svojimi riadnymi príjmami a muselo ich nahradiť iným spôsobom, lebo bolo zaťažené platením daní. V roku 1708 zvýšilo mesto záloh na Sveržov a Tarnov u Mikuláša Szirmayho (dočasný nájomca týchto dedín) po 2400 florenov, rovnako zvýšilo o 7000 florenov záloh na Richvald, Šibu, Hervartov, Kľušov a Kobyly u baróna Fr. Klobušického. V priebehu ďalších rokov mesto muselo veľkými sumami opäť vykúpiť stratené dediny.

V roku 1775 vykúpilo za 19000 florenov Zlaté a Sveržov. Odteraz, až do zrušenia poddanstva roku 1848, vlastnilo mesto deväť poddanských obcí: Nižná Voľa, Richvald, Tarnov, Rokytov, Mokroluh, Rešov, Sveržov, Zlaté a Lukavica. Stratilo teda v pohromách stavovských povstaní natrvalo päť obcí: Kobyly, Kľušov, Šiba, Hervartov, V. Voľa. Snáď je zachytených veľmi málo údajov z tohto obdobia, avšak všetky spomenuté udalosti mali veľký vplyv na obec, ktorá v tej dobe, zdá sa, musela žiť vo veľkej chudobe.

Z 19. storočia existuje viac informácií náboženského charakteru, ktoré však nestrácajú na svojej vážnosti a dôležitosti. Drevený kostol, spomínaný vo vizitácii z r. 1776, sa v roku 1813 zrútil. V tom istom roku povodeň vzala drevenú kaplicu pod Klefanom. Situácia ohľadom kostola bola napravená o sedem rokov neskôr, keď v roku 1828 bol postavený murovaný kostol, už na inom mieste, nad dedinou. Starý drevený kostol stál v strede dediny.

V roku 1863 bola založená pri kostole rím. kat. škola. Bola z dreva a nachádzala sa pri novom murovanom kostole. Poštátnená bola o 24 rokov neskôr, v r.1887, s vyučovacím jazykom maďarským. Slovenský jazyk sa zaviedol až po vzniku ČSR r.1918.

V rokoch 1870-75 učil v škole Martin Holda zo Sveržova (náboženstvo) a v roku 1882 Andrej Pekárik, krajčír z Tarnova. Mnoho chlapov sa v tej dobe vybralo za prácou do Ameriky. Pamätná kniha uvádza, že „skoro každý mužský pochodil Ameriku“.

Pamätná kniha uvádza, že v roku 1946 bol vo Sveržove jeden kováč, jeden kolár, jeden murár, jeden obchodník, jeden hostinec. Prvý raz sa otvorila dvojtriedna ľudová škola, na ktorú napísal žiadosť bývalý učiteľ Štefan Náhlik. Podľa pamätnej knihy, všetko zdraželo, boli veľké rekvizície obilia a dobytky. Ľudia si všetko kupovali na lístky. Boli tzv. chlebenky, múčenky, tabačenky, šatenky, mydlenky, aj lístky na topánky. Obilie sa mlelo na mlecie výkazy. Len pre zaujímavosť, pre fajčiarov nastali zlé časy. Štát prideľoval málo tabaku. Preto si niektorí robili tabak doma, ale bol veľmi nekvalitný. Zaujímavá je i správa, že vojnová doba rozpútala i vír vášní, ktorý nerešpektoval neporušiteľnosť manželského zväzku. Čo sa týka bývania obyvateľstva, ešte v roku 1947 je v dome u väčšiny hlinená podlaha, strechy kryté slamou, ale sú už aj novšie so škridlicou. Zdá sa, že prácu mal každý, keď pamätná kniha uvádza, že „nezamestnaní sú len cigáni“. V rokoch 1947/48 sa vysťahovalo niekoľko rodín a dievčat do Čiech za prácou.

V roku 1948 bol nábor do ČSM. Bola založená i Komunistická strana, ktorá mala 13 členov. Pamätná kniha uvádza, že rokom 1949 začala prvá Gottwaldova päťročnica. . Prvého mája 1949 bola otvorená v Rokytove stredná škola. Žiaci 6.-9. ročníka zo Sveržova, boli začlenení do tejto školy. Pôvodný plán bol do Sveržova, ale nesúhlas občanov tomu zamedzil, ba dvojtriedka sa zmenila na jednotriedku.

Zdroj: <https://sverzov.sk/>

Národné kultúrne pamiatky a iné objekty

Kostol sv. Martina - Číslo ÚZPF PO: 246/1

Rímskokatolícky kostol sv. Martina je situovaný na svahu na severovýchodnom okraji obce Sveržov. Bol postavený v roku 1828, v 80.rokoch 20.storočia prešiel výraznejšími zmenami, keď bola postavená nová sakristia, k veži boli z oboch bočných strán postavené prístavby a bol zamurovaný bočný vstup do lode. V súčasnosti tak chrám predstavuje jednolod'ovú stavbu s

polkruhovo uzavretou svätyňou orientovanou na východ, severne pristavanou sakristiou, na západnej strane predstavanou vežou s južnou schodiskovou prístavbou a severnou prístavbou skladu. Fasády sú horizontálne členené soklom a korunnou rímsou, ktorá na veži plynulo prechádza do kordónovej rímsy. Plocha medzi nimi je rozdelená lizénami. Okenné otvory lode a svätyne sú sústredené na južnej fasáde, majú vertikálny obdĺžnikový tvar s polkruhovým záklenkom. Severná fasáda je bezosová, na východnej je iba okno sakristie. Západné priečelie je trojosové, krajné osi tvoria vstupy do novodobých prístavieb a polkruhové okná nad nimi. V prostrednej osi sa nachádza hlavný pravouhlý vstup do chrámu prekrytý strieškou a nad ňou segmentové okno. Nad kordónovou rímsou je umiestnené menšie okrúhle okno a oblúkový zvukový otvor, ktorý sa opakuje aj na bočných stranách veže. Vstupné podvežie je prekryté rovným stropom. Obdĺžnikový priestor lode má podobne rovný strop s dreveným doskovým podhľadom. Západná strana lode je ukončená kruchtovou emporou, nesenou dvojicou oceľových nosníkov, je prístupná schodiskom v novodobej prístavbe. Svätyňu oddeľuje víťazný oblúk, je zaklenutá plackovou klenbou. Interiér je presvetlený z južnej strany obdĺžnikovými oknami s polkruhovým ukončením a so šikmým ostiením. Kostol je nad loďou a svätyňou zastrešený sedlovou strechou s polkužeľovým ukončením. Nad svätyňou z hrebeňa strechy vystupuje polygonálny sanktusník. Veža je prestrešená ihlanovou strechou, nad ktorou je cibul'ová veža ukončená kovovým krížom.

Zdroj: <https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/>

Obrázok 4 Rímskokatolícky kostol sv. Martina vo Sveržove

Zdroj: <https://www.dokostola.sk/kostol/410660-sv-martina-z-tours>

Evanjelický kostol vo Sveržove je v poradí už druhý kostol sveržovských evanjelikov. Prvý – drevený, postavilo deväť evanjelických rodín v roku 1934. Pozemok, na ktorom stál tento nevelký chrám Boží, bol pomerne mokrý, nakoľko sa povyššie neho nachádzajú povrchové pramene vody. Základy neboli izolované, a tak spodná vlhkosť prenikala drevenými stenami. V roku 1979 sa veriaci rozhodli, že postavia nový kostol. Stavebné povolenie získali na rekonštrukciu dreveného kostola s tým, že na jeho základoch postavia nový chrám Boží. Už od začiatku bolo zrejmé, že na základoch starého, dreveného kostola sa nebude dať postaviť murovaný kostol. Za jeden deň drevenú stavbu rozobrali a v rýchlom čase vedľa starých základov vykopali nové, aby bol nový kostol o niečo väčší. S veľkou obetavosťou a horlivosťou sa pustili do stavby chrámu Božieho, ktorý postavili za 1 rok a 3 mesiace.

9. novembra 1980 nový stánok Boží posvätil generálny biskup Ján Michalko. Sveržov mal v tom čase, ako dcérocirkev bardejovského cirkevného zboru, 21 evanjelických rodín. Kurátormi boli Ján Pangráč a Jozef Pangráč, duchovným pastierom Ján Mišák. Od roku 1993 je Sveržov súčasťou cirkevného zboru Zlaté, kde je zborovým farárom Jaroslav Majer.

Farnosť Zlaté

Evanjelický farský úrad Zlaté, 086 01 Rokytov

Telefón: +421 (54) 47 26 040, 0907 638 246

E-mail: zlate@ecav.sk

Web: www.ecav.sk

Obrázok 5 Evanjelický kostol vo Sveržove

Zdroj: <https://sverzov.sk/obec/evanjelicka-cirkev/>

<https://vdecav.sk/sverzov-40-vyrocie-pamiatky-posvatenia-chramu/>

Spolky v obci

Urbársky spolok – Pozemkové spoločenstvo Sveržov

Jednota dôchodcov Slovenska – Miestna organizácia Sveržov

Občianske združenie Sveržovka - má za úlohu obnovovať a zachovávať tradíciu kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a zakladať tradíciu nových podujatí pre verejnosť.

Dobrovoľný hasičský zbor Sveržov

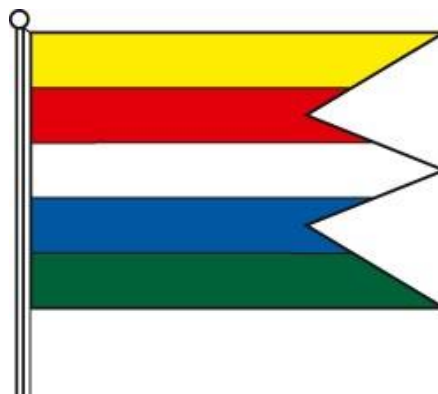
Symboly obce

Symbolmi obce Sveržov sú erb, vlajka a pečať obce.

Obrázok 6 Erb obce Sveržov

Obrázok 7 Vlajka obce Sveržov

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2040

Blazón erbu: V modrom štíte na striebornom skáčucom koni v zlatej zbroji strieboroodetý, zlatými lúčmi nimbovaný svätý Martin, sekajúci so zlatým mečom v pravici svoj červený plášť, ktorého oddelenú časť drží pod koňom sediaci žobrák, pokrývajúci hrubé zelené brvno, vpravo s vyrastajúcim zeleným štíhlým stromom.

Komentár: Hagiografický motív zobrazujúci patróna miestneho kostola podľa pečatidla obce z roku 1828.

Číslo uznesenia: OZ - 13/96

Signatúra HR SR: S-104/1996

Autori: Jozef Petrovič, Kvetoslava Hanzová

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2040

Vlajka obce Obecná vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov žltého, červeného, bieleho, modrého a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Zdroj: <https://www.buyflags.eu/sverzov>

Technická infraštruktúra a doprava

Zásobovanie vodou

Obec má vybudovaný verejný vodovod. Z dotazníkového prieskumu vyplýva, že z dôvodu častých porúch je potrebná celková rekonštrukcia vodovodného potrubia v celej obci.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Kanalizačnú sieť nie je vybudovaná v obci. V obci je vybudovaná ČOV. Odpadové vody sú v obci individuálne odvádzané do žump. Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami. Na základe dotazníkového prieskumu, občania považujú za kľúčovú chýbajúcu infraštruktúru vybudovanie kanalizácie v celej obci.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Sveržov je elektrifikovaná. Elektrina je privádzaná vzdušným vedením vysokého napätia. Elektrické vedenie je po betónových stĺpoch. Domácnosti sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktoré sú na trhu. Elektrickú energiu pre obecný úrad dodáva spoločnosť Východoslovenská distribučná, a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. Obec Sveržov je plynofikovaná. Obyvatelia majú možnosť využívať plyn, pevné palivá, drevo, čierne a hnedé uhlie a elektrickú energiu. Zdroje a zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorou je hlavne obytná funkcia.

Telekomunikačné, mobilné siete a internetové pripojenie

Obec Sveržov telekomunikačne prislúcha do UTO Bardejov. Telefónni účastníci sú napojení prostredníctvom miestnej siete. Miestna telefónna sieť je riešená káblovým nadzemným vedením. Rozvod miestneho rozhlasu je prevedený na oceľových stĺpoch. Ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu. V obci majú pokrytie tieto siete: Slovak Telekom, Orange a O2.

Televízny signál (TVS)

Príjem TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén a digitálnych satelitných prijímačov.

Priemyselná výroba

Okres Bardejov patrí z hľadiska objemu priemyselnej produkcie i zamestnanosti v rámci územia Prešovského kraja medzi významné okresy. Z hľadiska plošného rozmiestnenia priemyselnej výroby táto je prevažne sústredená v okresnom meste.

Automobilová doprava, miestne komunikácie a chodníky

Obcou Sveržov prechádza cesta III. triedy č. III/3485, ktorá je v správe SÚC PSK. V obci sa nachádzajú aj miestne komunikácie chodníky pre peších aj cesta pre cyklistov. V prevažnej miere obcou jazdia osobné automobily, ktoré využívajú rodiny aj jednotlivci na prepravu do práce a školy.

Autobusová doprava

Nosným prepravným systémom v obci Sveržov je autobusová doprava. Slúži ako hlavný prepravný systém poskytujúci obyvateľom možnosť prepravy medzi okresným mestom, do zamestnania, školy a za zábavou. Zabezpečuje ju SAD Prešov, a.s.

Železničná doprava

Obcou neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železnica je v Bardejove.

Zdroj: OcÚ Sveržov

Vzdelávanie a školstvo

V obci Sveržov sa nachádza materská škola aj základná škola.

Materská škola sa nachádza v krásnom prírodnom prostredí. Z toho dôvodu naše zameranie smeruje k rozvoju enviromentálneho cítenia detí. Naším cieľom je tiež upevňovať zdravý životný štýl a zdravé stravovacie návyky. Materská škola je dvojtriedna, bez právnej subjektivity, zriaďovateľom je obec Sveržov.

Na predprimárne vzdelávanie sa prijímajú deti spravidla od troch do šiestich rokov. Možno prijať aj deti od dvoch rokov, pokiaľ majú osvojené hygienické návyky a dovoľuje to kapacita materskej školy. Prednostne sa prijímajú deti, ktoré dovŕšili piaty rok veku, deti s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky a deti s dodatočne odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky. Dieťa môže byť prijaté do materskej školy na celodenný a na poldenný pobyt.

Motto MŠ: "Žiadne zrkadlo Ti neukáže takú pravdu ako detské oči"

Tabuľka 11 Denný poriadok MŠ vo Sveržove

ČAS	ČINNOSTI
6,45 – 8,00	Príchod do MŠ
6,45 – 9,00	Ranný kruh – spoločné diskutovanie, navrhovanie aktivít Hry a činnosti podľa výberu detí Zdravotné cvičenie
9,00 - 9,30	Činnosti zabezpečujúce životosprávu - DESIATA - osobná hygiena, stolovanie, stravovanie
9,30 – 10,00	Vzdelávacia aktivita
10,00 – 11,45	Pobyt vonku - vychádzky, pohybové aktivity, edukačné aktivity
11,45 – 12,15	Činnosti zabezpečujúce životosprávu - OBED - osobná hygiena, stolovanie, stravovanie
12,15 – 14,30	Odpočinok, pohybovo - relaxačné cvičenia, osobná hygiena
14,30 – 15,00	Činnosti zabezpečujúce životosprávu - OLOVRANT - osobná hygiena, stolovanie, stravovanie
15,00 – 16,30	Hry a činnosti podľa výberu detí - individuálne, skupinové, priamo i nepriamo usmerňované, jazykové chvíľky, vzdelávacie aktivity, pohybové a relaxačné cvičenia, pobyt vonku, hodnotenie dňa

Základná škola Sveržov je malotriedna škola, ktorá poskytuje vzdelávanie žiakom 1. stupňa (1. a 2. cyklu) základnej školy. Škola kladie dôraz na rodinnú atmosféru, individuálny prístup k žiakom a rozvoj kľúčových kompetencií prostredníctvom zážitkového učenia a projektového vyučovania.

Od školského roka 2023/2024 je škola zapojená do kurikulárnej reformy, v rámci ktorej modernizuje obsah a formy vzdelávania podľa nového štátneho vzdelávacieho programu. Dôraz sa kladie na rozvoj kritického myslenia, čitateľskej, prírodovednej a digitálnej gramotnosti.

Od školského roka 2025/2026 škola posilnila vyučovanie anglického jazyka, a to zvýšením počtu hodín, využívaním moderných učebných metód, digitálnych nástrojov a interaktívnych aktivít.

Cieľom školy je vychovávať tvorivých, samostatných a zodpovedných žiakov, ktorí sa učia s radosťou a rešpektom k sebe i ostatným. Sídli v jednej budove v krásnom areáli v tichom prostredí obce. Škola je bez právnej subjektivity. V obci má dlhoročnú tradíciu od roku 1896. Školu navštevujú žiaci z obce Sveržov a Petrová, Cigeľka, Kurov, Gaboltov, Nižný Tvarožec, mesta - Bardejov. V školskom roku 2025/2026 sú počty žiakov nasledovné:

I. trieda: 1. ročník - 10 žiakov

II. trieda: 2. ročník - 14 žiakov

III. trieda: 3. ročník - 13 žiakov

IV. trieda: 4. ročník - 16 žiakov

ŠKD: I. oddelenie 20 žiakov

II. oddelenie 20 žiakov

Zdroj: <https://sverzov.edupage.org/a/profil-skoly>

Tabuľka 12 Prehľad počtu detí v MŠ v obci Sveržov

Školské zariadenie	Počet žiakov / detí – spolu				
	Rok 2024	Rok 2023	Rok 2022	Rok 2021	Rok 2020
Materská škola	35	33	35	37	37

Zdroj: ŠÚSR

Tabuľka 13 Prehľad počtu detí v ZŠ v obci Sveržov

Rok	Počet žiakov
2024	48
2023	44
2022	45
2021	31
2020	38

Zdroj: ŠÚSR

Zdravotníctvo a sociálna oblasť

Zdravotnícke ani sociálne zariadenia sa v obci Sveržov nenachádzajú. Dospelí navštevujú praktického lekára alebo lekára pre deti a dorast v Gaboltove a ďalších špecialistov prevažne v Bardejove. Najbližšia lekáreň je v Gaboltove a nemocnica je v Bardejove.

Sociálna starostlivosť: sociálne služby v okrese Bardejov zabezpečuje: Centrum sociálnych služieb v Kružlove, Zariadenie pre seniorov sv. Kozma n.o. Nižná Polianka, zariadenie pre seniorov v Zborove a v Bardejove. Ďalšie zariadenia v okresnom meste Bardejov, ktoré zabezpečujú sociálne služby:

1. Zariadenie opatrovateľskej služby v NsP Bardejov: zariadenie opatrovateľskej služby poskytuje starostlivosť občanom, ktorí sa ocitli v sociálnej núdzi a sú odkázaní na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov, ak týmto občanom nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu v jeho byte. Počas pobytu v Zariadení opatrovateľskej služby má klient zabezpečené profesionálne služby, odborné a obslužné činnosti: ubytovanie v 1 - 2 posteľových izbách, celodennú stravu, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba šatstva, opatrovateľskú starostlivosť, rehabilitačné služby, v prípade potreby odborné lekárske vyšetrenie, duchovné služby, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, spoločenskú miestnosť, neobmedzené návštevne hodiny, a podmienky na úschovu cenných vecí.
Zdroj: <http://www.nsp-bardejov.sk>

2. Sociálny dom ANTIC n.o.: je nezisková organizácia, ktorá vo februári 2016 otvorila moderné, nadštandardné zariadenie sociálnych služieb - zariadenie pre seniorov (ZpS). Splňa všetky predpoklady, aby sa stalo domovom pre seniorov i ľudí, ktorí potrebujú celodennú starostlivosť a chcú dôstojne, harmonicky a plnohodnotne žiť svoj život. Poskytuje starostlivosť

a ubytovanie tak klientom, ktorí sú sebestační a nechcú žiť osamote, ako aj klientom, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžadujú sústavnú opateru inej osoby, alebo poskytovanie starostlivosti z iných vážnych dôvodov. Poskytuje moderné opatrovateľské metódy spolu s komplexným a individuálnym prístupom k seniorom a osobám so zdravotným postihnutím. Imobilní klienti majú možnosť voľného pohybu na vozíčkoch, alebo za pomoci personálu. Podporuje aktivity pre naplnenie rozvoja svojpomoci a vzájomnej pomoci, chuť našich klientov zúčastňovať sa na spoločenskom živote.

Zdroj: <https://www.sdantic.sk/>

3. Centrum sociálnych služieb: Centrum sociálnych služieb sa nachádza na Wolkerovej ulici Centrum sociálnych služieb (ďalej len CSS) je zariadenie sociálnych služieb, ktoré poskytuje svoje služby v 6 svojich prevádzkach na území mesta Bardejov. Sídlo od 01.07.2015 je na ulici Wolkerova 594/11. CSS poskytuje sociálne služby v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách v nasledovných zariadeniach:

- Zariadenie pre seniorov, Wolkerova 11
- Zariadenie pre seniorov, Toplianska 9
- Zariadenie opatrovateľskej služby Wolkerova 11
- Denný stacionár, Toplianska 9A
- Nocľaháreň, Kacvinského 13
- Útulok, Kacvinského 13

Podporné sociálne služby:

- Jedáleň, Wolkerova 11
- Jedáleň, Toplianska 9
- Senior centrum, Toplianska 9A
- Denné centrum, Toplianska 9A
- Denné centrum, Bardejovská Nová Ves
- Denné centrum, Dlhá Lúka
- Denné centrum, Mihaľov

CSS poskytuje sociálne služby formou celoročnou pobytovou v Zariadení pre seniorov a v Zariadení opatrovateľskej služby. V dennom stacionári poskytuje sociálne služby ambulantnou formou.

Zdroj: <http://www.cssbardejov.sk>

Komunitné centrum vo Sveržove funguje od roku 2009 a prevádzkovateľom je nezisková organizácia Človek v ohrození, ktorého sídlo je v Bratislave, okrem 5 komunitných centier sa venuje humanitárnej pomoci a rozvojovej spolupráci.

KC je otvorené od 8:00 do 16:30 hod. a poskytujeme nasledovné služby:

- sociálne poradenstvo – kariérne poradenstvo, pracovné poradenstvo, ...
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov klienta,
- predškolská príprava, doučovanie
- záujmové aktivity –športový krúžok, hudobný krúžok, biblické hodiny,
- nízkoprahové aktivity,
- preventívne aktivity – eko-enviromentálna výchova, čistota a hygiena tela, finančná gramotnosť

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Ľudské zdroje

Ľudské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia.

Tabuľka 14 Údaje o obyvateľoch obce Sveržov SODB 2021

Údaje o obyvateľoch			
Počet obyvateľov spolu:	muži:	ženy:	
617	305	312	
Hustota obyvateľstva (ob./km²):	Štátni občania:	Cudzinci:	
108,18	616	1	
Veková štruktúra			
0 – 14-roční:	15 – 64-roční:	65 a viac roční:	Priemerný vek (roky):
139	417	61	35,1
Vzdelanie			
základné:	stredoškolské:	vysokoškolské:	Ekonomicke aktívni:
140	282	90	316
Najpočetnejšie náboženské vyznania			
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke):	Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické):	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke):	
329	199	31	
Rodinný stav			
slobodný, slobodná:	ženatý, vydatá:	rozvedený, rozvedená:	vdovec, vdova:
280	289	18	30

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0411519839>

Tabuľka 15 Údaje o domoch v obci Sveržov SOBD2021

Údaje o domoch			
Domy:			
127			
Rodinné domy:			
120			
Bytové domy:			
4			
Domy vo vlastníctve fyzickej osoby:			
108			
Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete:	Domy s plynovou prípojkou:	Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť:	Obnovené domy:
109	113	0	88

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0411519839>

Tabuľka 16 Údaje o bytoch v obci Sveržov SOBD2021

Údaje o bytoch		
Byty:		
153		
Byty v rodinných domoch:		
128		
Byty v bytových domoch:		
18		
Obecné byty:		
23		
Priemerná podlahová plocha bytu (m²):	Byty s vodovodom zo spoločného zdroja:	Byty vykurované plynom:
129,86	136	101

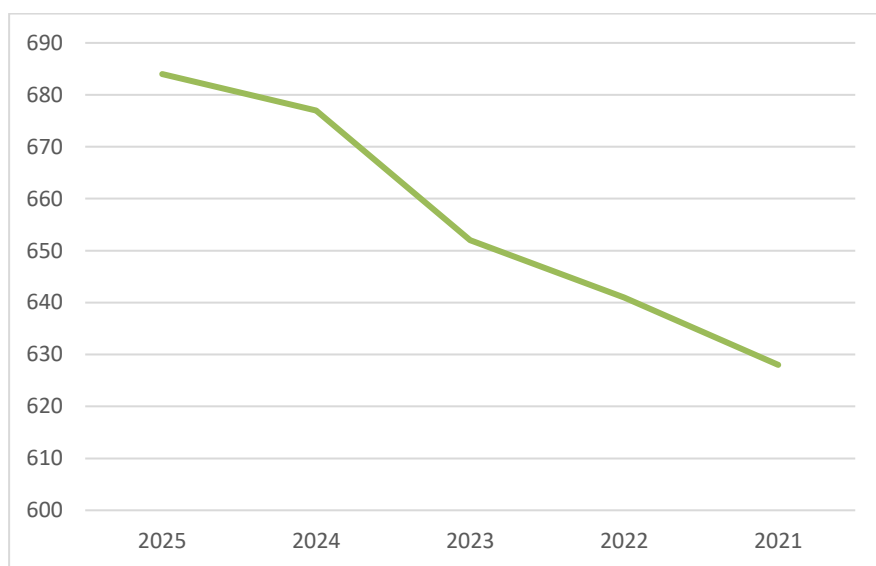
Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0411519839>

Tabuľka 17 Vývoj počtu obyvateľov v obci Sveržov od roku 2021 - 2025

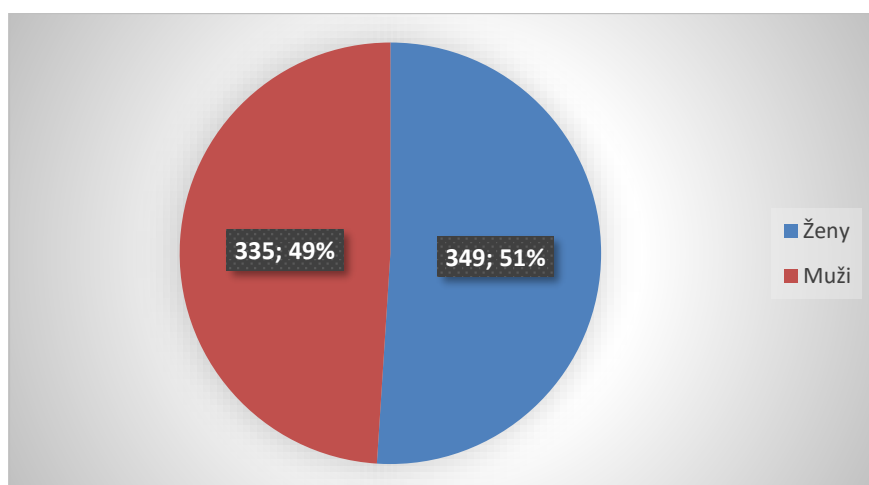
Rok	Ženy	Muži	Počet obyvateľov spolu
2025	349	335	684
2024	345	332	677
2023	330	322	652
2022	323	318	641
2021	320	308	628

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2021 – 2025 v obci Sveržov

Graf 2 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2025 v obci Sveržov

Tabuľka 18 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci Sveržov od roku 2021 - 2025

Názov ukazovateľa	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Počet narodených spolu:	8	10	12	19	8
Počet zomretých spolu:	6	6	3	6	4
Prirodzený prírastok/úbytok	2	4	8	13	4

Zdroj: ŠÚ SR

V rokoch 2021 – 2025 bol prírastok obyvateľov. Je to predpoklad priaznivého vývoja obyvateľov v obci Sveržov.

Tabuľka 19 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci Sveržov od roku 2021 - 2025

Názov ukazovateľa	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Počet prisťahovaných spolu:	13	14	7	19	8
Počet odsťahovaných spolu:	4	5	4	7	5
Migračné saldo spolu:	9	9	3	12	3
Celkový prírastok obyvateľstva	11	13	11	25	7

Zdroj: ŠÚ SR

Jedným z najcitlivejších indikátorov sociálnoekonomického rozvoja je migrácia obyvateľstva. Imigrácia, resp. emigrácia miestnych obyvateľov je vonkajším signálom akýchkoľvek pozitívnych ako aj negatívnych podnetov a zmien. V rokoch 2021-2025 sa prisťahovalo do obce viac obyvateľov ako odišlo z obce, tzn. migračné saldo dosahovalo kladné hodnoty. Vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj celkový pohyb obyvateľov v obci Sveržov.

Vývoj migrácie na Slovensku bude vo veľkej miere závisieť od priebehu integračných procesov v Európe a od migračnej situácie vo svete. Predpokladá sa, že migračné saldo Slovenskej republiky v budúcnosti ovplyvní hlavne skupina obyvateľov (občanov SR), ktorí budú hľadať uplatnenie vo vyspelých krajinách a skupina prisťahovalcov z rozvojových krajín. Dá sa predpokladať, že čím bude na Slovensku priaznivejšia situácia, čím bude vyššia životná úroveň, tým menej obyvateľov bude odchádzať, a tým viac cudzincov bude mať záujem prisťahovať sa.

Marginalizované rómske komunity

Typickou črtou pre územie PSK je prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Prešovský kraj má jednu z najvyšších koncentrácií Rómov na Slovensku a zároveň tu je najvyšší počet rómskych, najmä vidieckych, komunít spomedzi všetkých krajov SR.

Podľa Atlasu rómskych komunít v obci Sveržov žije 11-20 % Rómov z celkového počtu obyvateľov obce Sveržov.

Zdroj: <https://www.romovia.vlada.gov.sk/atlas-romskych-komunit/atlas-romskych-komunit-2019/>

Hospodárenie obce

Obec Sveržov pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení neskorších zákonov a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce. Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Príjmy rozpočtu obce sú:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a je rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,

k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živelnnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Tabuľka 20 Náklady obce Sveržov za rok 2025

Popis /číslo účtu a názov/	Suma 2024	Suma 2025
501 1 – spotreba materiálu	42 507,23	30 595,64
501 16 – pohonné hmoty, oleje	1 690,28	2 053,17
501 2 – školský úrad	630,48	
501 20 – potraviny ŠJ	22 682,80	24 957,30
501 26 – knihy a časopisy	500,-	
501 39 – kuka nádobý	50,-	1 736,30
502 1 – elektrina	7 650,15	8 664,98
502 6 - plyn	20 207,-	17 158,90
502 9 – vodné, stočné	2 391,75	1 777,76
511 1 – údržba a oprava	451,76	14,-
511 10 – údržba ZŠ	410,50	
511 2 – údržba VO	24 493,79	21 580,47
512 - cestovné	4 400,-	
512 5 - cestovné	2 112,49	2 575,35
513 – náklady na reprezentáciu	149,68	623,46
513 1 – reprezentačné ŠU	556,05	
513 3 – reprezentačné	8 708,36	4 572,53
518 001 – vybudovanie spol. zar. a opatrení po poz. úpravách	2 512,-	6 805,-
518 01 – všeobecné služby	49 921,54	20 262,03
518 02 – EF C4	3 960,-	
518 1 – služby vývoz odpadu	13 154,68	17 138,77
518 11 – prepravné služby		190,-
518 13 - internet	1 176,-	1 253,50
518 15 – ubytovanie Ukrajina	5 555,-	
518 2 – služby telefón, internet	1 730,42	1 951,23
518 28 – web služby prog.vyb.intern.	20,61	24,072
518 4 – poštovné	413,30	636,25
518 61 – voľby stravné	539,40	
518 64 – nájomné ŠU	1 368,71	1 433,16
518 9 – školenie ŠU	94,-	28,-
521 – mzdové náklady	377 798,37	422 047,23
524 – zákonné sociálne poistenie	92 890,65	104 326,19
524021 – zákonné sociálne poistenie VŠZP	17 412,56	17 763,87
524023 – zákonné sociálne poistenie ZP	21 633,55	25 290,55
525 – ostatné sociálne poistenie	3 874,25	4 160,41
527 – zákonné sociálne náklady	4 501,44	7 261,31
527 1-1 - stravné	2 215,05	1 945,36
527 2 – pracovné prostriedky	265,10	862,70
527 4 - cestovné		2 560,-
538 3 – poplatky odpad 329/2018 Z.z	1 415,78	653,21
538 7 – správne poplatky	1 107,50	2 771,97
541 1 - pozemok	1 991,88	
545 1 – SP pokuta	4,-	110,-
548 – ostatné náklady na prevádzkovú činnosť		900,-

548 01 – cestovné prax	133,10	116,75
548 1 – príspevok pri narodení dieťaťa	1 659,72	
548 14 – osobitný príjemca	39 135,36	36 313,-
548 18 – poistenie chodníka	59,44	85,36
548 19 – rodinné prídavky	25 313,-	25 420,-
548 2 – členské poplatky	1 423,16	1 590,85
548 211 - zaokrúhľovanie	-0,01	-0,07
548 22 – ostatné poplatky	805,40	86,31
548 26 - štartovné		15,-
548 27 – odmeny poslanci voľby	12 082,-	14 052,20
548 31 – lekárske posudok	25,-	25,-
548 5 - poistné	3 139,50	3 742,92
548 8 – parkovanie, diaľničné známky		7,98
548 9 – štipendium prax		1 280,-
551 – odpisy dlhodobého nehmotného majetku	162 463,92	219 229,93
553 – tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	1 140,-	1 140,-
561 – predané cenné papiere a podiely		96 954,-
562 - úroky	2 463,69	6 794,15
568 – ostatné finančné náklady	678,15	577,37
568 10 – manipulačné poplatky	390,59	1 898,56
585 1 – náklady na transfery SUO	5 363,40	5 444,80
585 2 – transfer Mikulovice	10 000,-	
586 01 – dar Zborovskému hradu	320,-	
586 10 – transfer Jednota dôchodcov	500,-	
586 2 - DHZ	3 400,-	
591 1 – daň Voda spieva		444,79

Celková výška nákladov k 31.12.2025 bola vykázaná vo výške 1 171 903,52 €, čo predstavuje nárast nákladov oproti roku 2024, keď bola celková výška nákladov vykázaná vo výške 1 015 643,53 €. Nárast bol spôsobený zvýšením manipulačných poplatkov, predanými cennými papiermi a mzdovými nákladmi.

Najväčší podiel na nákladoch tvorili:

- Mzdové náklady vo výške 422 047,23 €
- Záonné sociálne poistenie vo výške 104 326,19 €
- Odpisy DNM vo výške 219 229,93,- €.

Zdroj: Obec Sveržov - Poznámky individuálnej účtovnej závierky zostavenej k 31. decembru 2025

Dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok

Obec obstarala v roku 2025 budovanie stabilného vodného prvku vo výške 8 387,- € a zaradila do majetku obce vo výške 8 387,- €. Obec obstarala nový prístrešok vo výške 6 953,31 € a zaradila do majetku obce vo výške 6 953,31 €. Obec obstarala vybudovanie spoločných zariadení po pozemkových úpravách vo výške 895 552,05 € a zaradila do majetku obce vo výške 895 552,05 €. Obec obstarala malotraktor vo výške 15 000,- € a zaradila do majetku obce vo výške 15 000,- €. Obec obstarala konvektomat vo výške 7 185,30 € a zaradila do majetku obce vo výške 7 185,30 €. Obec obstarala rigol ku kostolu vo výške 14 588,46 € a zaradila do majetku obce vo výške 14 588,46 €. Obec obstarala umývačku riadu vo výške 3 115,82 € a zaradila do majetku obce vo výške 3 115,82 €. Obec obstarala doplnenie VO vo výške 3 874,50 €. Obec obstarala vozidlo Peugeot Boxer vo výške 29 992,80 € a zaradila do majetku obce vo výške 29 992,80 €. Obec obstarala dlhopisy v hodnote 41 357,64 € z VSE a odpredala akcie VSE v hodnote 96 954,- €.

Tabuľka 21 Výnosy obce Sveržov za rok 2025

Popis /číslo účtu a názov/	Suma 2024	Suma 2025
601 1 – kuka nádoba	50,-	1 560,-
602 – tržby z predaja služieb	1 504,-	750,-
602 02 – vývoz žump 2x6	144,-	
602 03 – vývoz žump 2x3	144,-	
602 1 – dezinfekcia 2x6	740,-	
602 2 – vývoz žump 2x3	144,-	
602 4 – tovary a služby	1 902,70	3 383,05
602 48 – za žumpy		2 200,-
602 8 – tovar ŠJ	12 119,78	15 885,48
632 1 – výnos za pozemky	3 978,23	4 326,73
632 2 – výnos za stavby	2 897,45	3 179,77
632 3 – výnos za psa	476,-	616,-
632 4 – výnos za byt.a nebyt.priestory	94,20	94,08
632 5 – podielové dane	331 694,11	243 522,95
633 1 – za družiny, MŠ	2 168,-	3 200,-
633 2 - odpad	9 783,10	13 095,34
633 3 – správne poplatky	1 562,90	2 052,-
641 3 – za pozemok	15 323,94	4 500,-
645 – ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania	70,-	140,-
648 – ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	17 674,96	0,16
648 01 – správne poplatky	1 323,-	562,-

648 067 – bežné výnosy INTERREG	13 499,01	
648 1 – nájom RB	8 627,50	9 639,-
648 11 - dezinfekcia		11,-
648 16 - poisťné	13,34	
648 19 – ostatné príjmy	3 353,48	3 184,46
648 2 - režijné	894,30	1 015,50
648 24 – nájomné KSB byty	10 010,-	11 314,-
648 26 - pozemok		600,-
648 46 – za žumpy rómovia	1 189,20	1 832,20
648 48 – za žumpy 2x3	288,-	
648 8 – nájom nové byty	8 030,-	8 856,-
653 2 - audit	1 140,-	1 140,-
661 – tržby z predaja cenných papierov a podielov		39 016,64
665 1 – voda spieva		2 341,-
668 1 - vratky	30,-	
672 1 – poisťné plnenie	200	250,-
693 003 – envirofond odpad	328,05	
693 02 - inflácia	6 247,-	
693 05 – čítame pre radosť	500,-	
693 07 – duálne vzdelávanie	2 000,-	3 000,-
693 09 – ZŠ poisťné		85,36
693 1 – školský úrad	43 203,-	44 958,-
693 10 - učebnice	1 217,-	2 113,-
693 11 – školské potreby	199,20	199,20
693 13 - VP	1 427,-	1 568,-
693 14 – ubytovanie Ukrajina	5 555,-	5,-
693 2 - školstvo	166 773,40	212 025,10
693 20 - TSP	44 053,87	35 482,-
693 21 – rodičovský príspevok	12 082,-	14 052,20
693 24 – MŠ	11 986,-	132 597,86
693 27 - voľby	3 858,37	
693 28 – osobitný príjemca	41 304,08	36 768,-
693 29 – pedagogický asistent ZŠ NIVAM	6 680,78	
693 37 - SZP	1 200,-	1 600,-
693 39 – chránená dielňa	3 890,11	3 741,62
693 4 – strava HN	17 708,60	18 760,-
693 5 – rodinné prídavky	25 313,-	25 420,-
693 68 – ŠPT ZŠ	2 161,-	2 729,-
693 69 – asistent učiteľa ZŠ	4 852,-	9 772,-
693 72 - PUPN	1 570,11	1 531,81
693 74 – VVP MŠ		1 600,-
693 75 – SZP MŠ		900,-
693 77 - odmeny		11 224,02
693 80 – pedagogický asistent MŠ	7 191,50	3 076,-
693 82 – špecifika ŠJ, ŠKD		1 414,-
693 83 – školský vzdelávací proces ZŠ		1 840,-
693 9 - decentralizácia	232,73	239,56
694 – výnosy samosprávy z kapitálových transferov	118 561,-	155 610,-
694 1 – výnosy KT - PSK	3 792,-	3 792,-
694 2 – výnosy KT – chodníky MAS	2 772,-	2 772,-
694 3 – výnosy KT – chodníky vetva 1 MAS	4 920,-	4 920,-
694 4 – cyklochodník MAS	3 912,-	3 912,-
697 – výnosy samosprávy z bežných transférov	2 670,-	
697 2 – DHZ transfer	3 000,-	3 000,-
698 – výnosy samosprávy z kapitálových transferov	252,-	252,-

Celková výška výnosov k 31.12.2025 bola vykázaná vo výške 1 119 204,77,- €, čo predstavuje nárast výnosov oproti roku 2024, keď bola výška výnosov 1 002 482,- €. Nárast bol spôsobený výnosmi samosprávy z kapitálových transférov a dotáciou MŠ.

Najväčší podiel na výnosoch tvorili:

- dotácia MŠ vo výške 132 597,86 €

- /694/ vo výške 155 610,- €

- školstvo vo výške 212 025,10 €.

Zdroj: Obec Sveržov - Poznámky individuálnej účtovnej závierky zostavenej k 31. decembru 2025

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

V obci Sveržov sú identifikované 3 základné problémy:

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií, chodníkov a cyklocestičiek*
2. *Nedostatočný stav verejných budov a objektov*
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra:*

V nasledujúcom strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií, chodníkov a cyklocestičiek:*

Problém je spôsobený 3 hlavnými príčinami - frekventovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky. Vďaka týmto príčinám sa stav vozoviek v obci zhoršuje. Je potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba chodníkov aj cyklocestičiek.

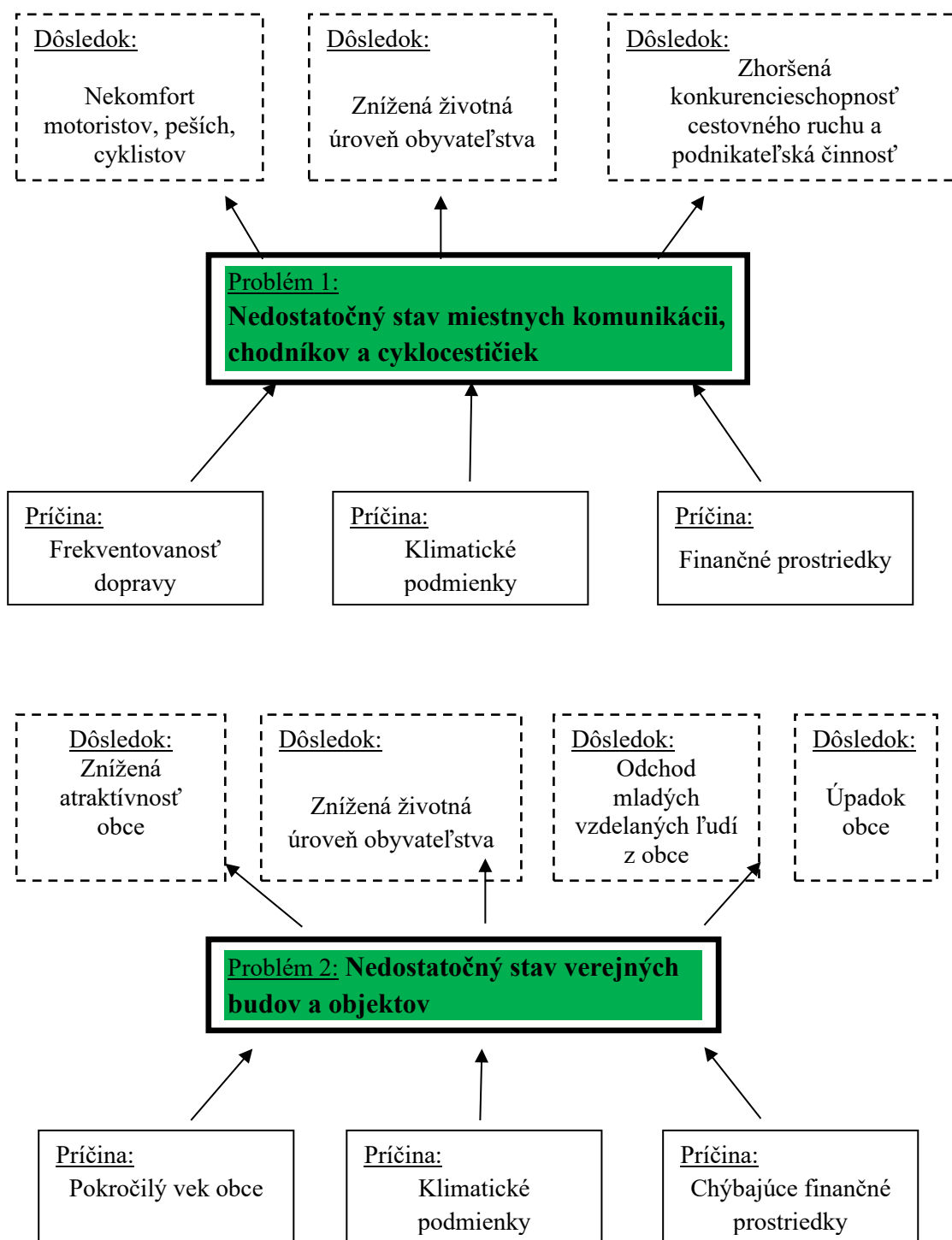
2. *Nedostatočný stav verejných budov a objektov:*

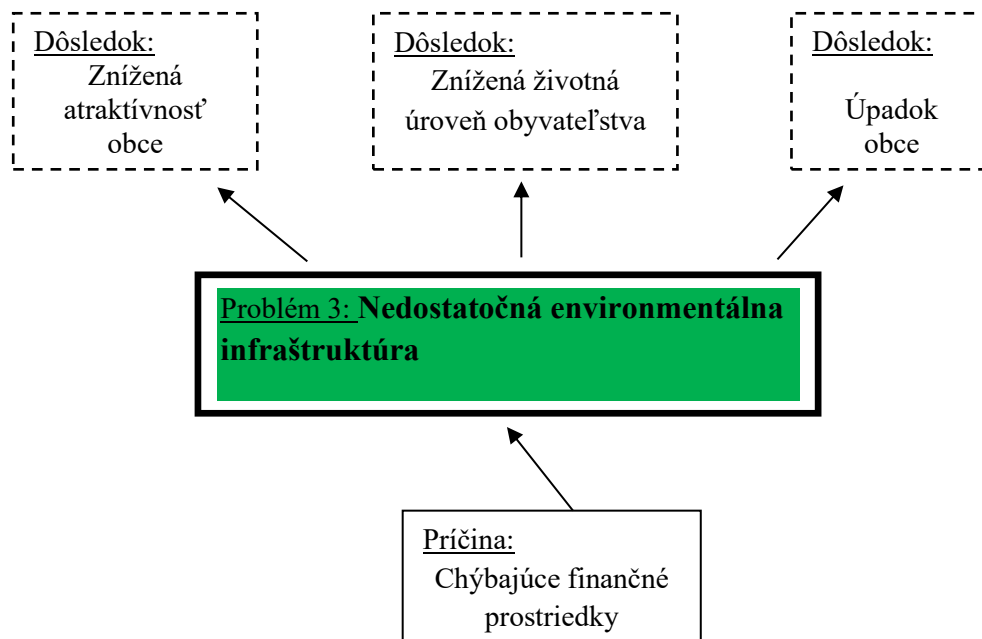
Problém spôsobujú 3 hlavné príčiny - vek, klimatické podmienky a nedostatok finančných prostriedkov. Tieto faktory zapríčiňujú, že v obci nie sú rekonštruované: ZŠ, KD, OcÚ, amfiteáter, Dom nádeje, či multifunkčné ihrisko. Potrebné je vybudovať sociálne a nájomné byty pre mladé rodiny a pre seniorov, oddychový areál, hasičský areál a pod.

3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra:*

Problém spôsobujú 1 hlavná príčina - chýbajúce finančné prostriedky. Nie je vybudovaná kanalizácia obce do existujúcej ČOV. Je potrebná výmena vodovodného potrubia v celej obci, posilnenie zásobovania pitnou vodou, úprava vodného toku a pod. Vybudovaním environmentálnej infraštruktúry sa znížia environmentálne riziká a problémy a zvýši sa celková životná úroveň obyvateľstva a zabráni sa odchodu mladých ľudí z obce.

Tabuľka 22 Schéma stromu problémov

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej implementácia do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (pre Slovenskú republiku išlo o roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom. Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa stratégia regionálnej politiky zmenila, keďže sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencie schopné a majú najväčší potenciál rozvoja. Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia. Na územie Slovenskej republiky tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu. Dôležitým impulzom pre oblasť Prešovského samosprávneho kraja, okresu Prešov by určite bola podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k uvedenej oblasti. Vzhľadom na predošlé skúsenosti však konštatujeme, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií do najrozvinutejších regiónov Slovenska. Uvedená politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makro polohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.) prispievajú k nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity.

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne fondy a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty.

Slovensko môže čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačných programov do konca roka 2023 a v prípade PRV do konca roka 2025 z týchto OP:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie(OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2025

Jednotlivé členské štáty EÚ majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva. Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie. Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

V programovom období 2021-2027 je čerpanie prostredníctvom Programu Slovensko. Najväčšia časť investícií bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia

energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu, výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Druhý najvyšší objem investícií pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska.

Zdroj: www.mirri.gov.sk

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je dôležité vedieť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Cieľom STEEP analýzy je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Faktory, ktoré sa posudzujú v jednotlivých oblastiach môžu byť nasledujúce:

Tabuľka 23 STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie-starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Dopad ŽP-vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania-aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štandardy na politickej scéne domáce a štrukturálna politika Európskej únie	Organizačná kultúra, zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Bola vypracovaná najmä na základe dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)

Cieľom analýzy SWOT je zhodnotenie doterajšieho stavu obce prostredníctvom zhrnutých informácií v analytickej časti. Jedná sa o sumárne zhrnutie silných a slabých stránok obce ako aj možných príležitostí a hrozieb.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Na základe výsledkov SWOT analýzy je možné vytvoriť optimálnu a ideálnu stratégiu pre rozvoj obce.

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožňuje odhaliť doteraz nevyužité šance a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

Tabuľka 24 SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce blízkosť okresného mesta – Bardejov plynofikácia obce funkčná elektrická sieť v obci vybudované priekopy a funkčné hydranty dovedené telefónne siete a DSL signál všetkých dostupných operátorov fungujúci obecný rozhlas obec disponuje obecnými budovami blízkosť kúpeľných miest: Bardejovské Kúpele, Krynica, Wisowa existujúca web stránka obce dlhoročná história obce a tradície propagácia obce prostredníctvom internetu a iných komunikačných médií	nedostatok a zlý technický stav miestnych komunikácií (MK) chýbajú ďalšie chodníky a cyklocestičky nerekonštruovaná budova OcÚ nedostatočná infraštruktúra pre hasičov neaktuálny územný plán obce nevysporiadané pozemky pre IBV nízka úroveň služieb cestovného ruchu
Príležitosti	Ohrozenia
rekonštrukcia miestnych komunikácií (MK), vybudovanie chodníkov a cyklocestičiek rekonštrukcia OcÚ vybudovanie hasičského areálu aktualizácia územného plánu obce príprava pozemkov – výkup, zámena pre IBV	poškodzovanie miestnych komunikácií ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov znehodnotenie obecného majetku zvyšovanie prevádzkových nákladov nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce

Tabuľka 25 SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
prítomnosť MŠ fungujúca ZŠ 1.-4.roč. kostoly predajňa potravín fungujúce spolky v obci	nemodernizované multifunkčné ihrisko nemoderný kultúrny dom nedostatočná kapacita ZŠ zastaralý amfiteáter nerekonštruovaný Dom nádeje nedostatok sociálnych a nájomných bytov absencia pošty v obci nedostatočná infraštruktúra pre oddych málo mladých ľudí
Príležitosti	Ohrozenia
rekonštrukcia kultúrneho domu rekonštrukcia multifunkčného ihriska rekonštrukcia amfiteátra rekonštrukcia Domu nádeje rekonštrukcia a nadstavba ZŠ výstavba sociálnych a nájomných bytov pre mladé rodiny a seniorov výstavba oddychového areálu organizácia kultúrnych a športových podujatí	zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov

Tabuľka 26 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
pokojné a tiché prostredie krásna príroda zdravé ŽP ČOV relatívne nízka frekvencovanosť dopravy zabezpečený odvoz TKO a separovaný zber prítomnosť kompostérov v domácnostiach k zhodnocovaniu biologicky rozložiteľného odpadu	absencia kanalizácie zastaralé vodovodné potrubie málo vodných zdrojov neregulovaný tok Sveržovka všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin
Príležitosti	Ohrozenia
vybudovanie kanalizácie v celej obci do existujúcej ČOV výmena vodovodného potrubia v celej obci posilnenie zásobovania pitnou vodou (nové vodné zdroje, resp. prívodom z inej obce) úprava vodného toku Sveržovky betónovou úpravou brehov - oporný múr sanácia miest s nezákonne umiestneným odpadom možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu	nedostatok pitnej vody znečisťovanie ŽP spláškovými vodami nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu poškodenie majetku obce a obyvateľov obce ohrozenie zdravia vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok

Časť B - Strategická časť

Strategická časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026-2030 s výhľadom do roku 3035 nadväzuje na analytickú časť, ktorá je založená na komplexnej analýze územia. Táto časť PHRSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné danosti a špecifiká.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickú časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Vízia, ciele a priority

Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele) k zvýšeniu záujmu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Vízia stratégie územia Slovenska 2030: „Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov“. Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.

Vízia Prešovského samosprávneho kraja v regionálnom rozvoji: „Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Prešovského kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja“.

Vízia a cieľ rozvoja obce Sveržov ako prepojenie analytickej fázy strategického plánovania s plánovacou časťou bol na základe predchádzajúcich analýz a spracovaných charakteristík definovaný nasledovne:

Vízia obce Sveržov s výhľadom do roku 2035: „Obec Sveržov vybuduje bezpečnú a prítiažlivú obec s kvalitnou infraštruktúrou, podporujúcou rozvoj podnikania, chrániacou a zveľaďujúcou kultúrne i prírodné dedičstvo.“

Strategický cieľ: „Vytvárať podmienky k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce a atraktivity obce, rozvoj jej ekonomickej výkonnosti, zvýšenie jej konkurencieschopnosti pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja a s uplatnením zásad ochrany životného prostredia.“

Nasledujúce tri ciele rozvoja vyjadruje hlavné oblasti, v ktorých by sa mala obec v najbližších rokoch rozvíjať a na rozvoj ktorých by sa mala zamerať. Sú prioritami, reprezentujúcimi hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

1. Technická infraštruktúra – Ekonomicko-hospodárska oblasť
2. Bývanie, šport a kultúra - Sociálna oblasť
3. Životné prostredie - Environmentálna oblasť

Strategický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom realizácie strategických cieľov združených do 3 priorit, ktoré sú rovnocenné a navzájom na seba nadväzujú.

Tabuľka 27 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomicko-hospodárskej oblasti

Prioritná oblasť – Ekonomicko-hospodárska
Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci a zvyšovanie konkurencieschopnosti
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a priestranstvá Opatrenie 1.2 Optimálna sieť verejných budov a objektov

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci a zvyšovanie konkurencieschopnosti

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch, na dobrej

spolupráci s podnikateľskými subjektmi.

Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce a vedie k zvýšeniu vidieckej ekonomiky. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia. Týka sa to predovšetkým rekonštrukcie miestnych komunikácií, ZŠ, KD, OcÚ, amfiteátra, Domu nádeje, ďalej výstavby chodníkov a cyklocestičiek..

Tabuľka 28 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Špecifický cieľ 2: Sociálna a inkluzívna obec
Opatrenie 2.1 Budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry
Opatrenie 2.2 Bytová politika

Špecifický cieľ 2: Sociálna a inkluzívna obec

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami.

Cieľom oblasti je starostlivosť o ľudské zdroje, zvýšenie ich kvality a podpora bývania. je zabezpečiť základné služby pre rodiny s deťmi ako aj pre starších obyvateľov obce.

Kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce, vytváranie podmienok pre riešenie problémov súvisiacich so starnutím populácie a zabezpečenie podmienok pre aktívny oddych.

Úlohou tohto cieľa je vytvoriť vhodné podmienky na bývanie, dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti, a tak udržať mladú generáciu v obci. Zlepšenie možnosti voľnočasových aktivít detí, mládeže a dospelých podporuje zdravý životný štýl. Potrebné je rekonštruovať multifunkčné ihrisko, vybudovať sociálne a nájomné byty pre mladé rodiny a pre seniorov, oddychový areál, hasičský areál a pod.

Tabuľka 29 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - Environmentálna
Špecifický cieľ 3: Ochrana životného prostredia a rozvoj environmentálnej infraštruktúry
Opatrenie 3.1 Dostupná pitná voda Opatrenie 3.2 Bezpečné odvádzanie odpadových vôd Opatrenie 3.3 Protipovodňová ochrana

Špecifický cieľ 3: Ochrana životného prostredia a rozvoj environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Z dôvodu výskytu miestnych búrok a ohrozenia obyvateľov záplavami je potrebné ochrániť obyvateľstvo aj majetok preventívnymi protipovodňovými opatreniami. Úlohou tohto cieľa je vybudovanie environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

V tejto oblasti je cieľom ochrana životného prostredia a zabezpečenie ďalšieho rozvoja obce.

Zdravé životné prostredie v obci vhodné pre súčasné zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre rozvoj cestovného ruchu.

Najväčšou prioritou je vybudovanie kanalizácie v celej obci s napojením do existujúcej ČOV, výmena vodovodného potrubia v celej obci, posilnenie zásobovania pitnou vodou, úprava vodného toku Sveržovky..

Časť C - Programová časť

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Konkrétne aktivity a opatrenia, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte sú uvedené v nasledujúcom formulári.

Opatrenia a aktivity

Tabuľka 30 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a priestranstvá	Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.1.2 Výstavba chodníkov	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.1.3 Vybudovanie cyklocestičiek	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.1.4 Aktualizácia územného plánu obce	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.1.5 Príprava pozemkov - výkup, záměna pre IBV	Ekonomická/sociálna
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť verejných budov a objektov	Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia obecného úradu	Ekonomická/ environmentálna
	Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia a nadstavba základnej školy Sveržov	Ekonomická/sociálna/ environmentálna

		Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia Domu nádeje	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
		Projekt 1.2.5 Rekonštrukcia amfiteátra	Ekonomická/ sociálna
Opatrenie 2.1 Budovanie kultúrnej športovej infraštruktúry	a	Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia multifunkčného ihriska	Sociálna
		Projekt 2.1.2 Výstavba oddychového areálu	Sociálna
		Projekt 2.1.3 Vybudovanie hasičského areálu	Sociálna
Opatrenie 2.2 Bytová politika		Projekt 2.2.1 Výstavba sociálnych a nájomných bytov pre mladé rodiny a pre seniorov	Sociálna
Opatrenie 3.1 Dostupná pitná voda		Projekt 3.1.1 Výmena vodovodného potrubia v obci	Environmentálna
		Projekt 3.1.2 Posilnenie zásobovania pitnou vodou	Environmentálna
Opatrenie 3.2 Bezpečné odvádzanie odpadových vôd		Projekt 3.2.1 Vybudovanie kanalizácie v celej obce do existujúcej ČOV	Environmentálna
Opatrenie 3.3 Protipovodňová ochrana		Projekt 3.3.1 Úprava vodného toku Sveržovky betónovou úpravou brehov - oporný múr	Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 31 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Projekt	Výsledok	dopad/ukazovateľ
Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	výmena asfaltového krytu, odvodnenie uličnou kanalizáciou,, vodozádržné opatrenie, parkovacie plochy, mobiliár	počet km rekonštruovaných ciest, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.2 Výstavba chodníkov	nové vybudované chodníky v obci	počet km novovybudovaných chodníkov počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.3 Vybudovanie cyklocestičiek	novovybudovanými cyklocestičkami v obci prepojiť obec Tarnov a Zlaté na Bardejov a Poprad, Gaboltov, Kurov a Poľsko.	počet km novovybudovaných cyklocestičiek počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Projekt 1.1.4 Aktualizácia územného plánu obce	aktualizovaný územný plán obce	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.5 Príprava pozemkov - výkup, zámena pre IBV	pripravené pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia obecného úradu	strecha, okná, vnútorné zariadenia a sanita	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	nová strešná konštrukcia v sále, odstránenie stĺpov, klimatizácia, vykurovanie, kuchyňa, audiovizuálna technika, nábytok..	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia a nadvstavba základnej školy Sveržov	rozšírenie kapacity ZŠ, viac tried, technické a materiálne vybavenie	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet žiakov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia Domu nádeje	výmena okien, dverí, oprava omietok, elektroinštalácií, nové chladiace zariadenie, nové sociálne zariadenie, ozvučenie, a interiérové zariadenie..	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.5 Rekonštrukcia amfiteátra	Výmena strecha, pódium, sedadlá, zastrešenie hľadiska	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia multifunkčného ihriská	nový povrch multifunkčného ihriská a siete	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.2 Výstavba oddychového areálu	miesto s možnosťou stanovania. kempingu a pod.	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.3 Vybudovanie hasičského areálu	hasičský areál pre výcvik hasičov, hasičský šport, zázemie pre hasičov- altánok s WC, školiaca miestnosť, lezecká stena nádrže na vodu a pod.	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.2.1 Výstavba sociálnych a	vybudovanie bytových domov pre mladé rodiny, sociálne odkázané	počet novovybudovaných bytov

nájomných bytov pre mladé rodiny a pre seniorov	rodiny a pre seniorov sociálne bývanie so starostlivosťou	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.1.1 Výmena vodovodného potrubia v obci	výmena starých vodovodných potrubí v celej obci	počet km rekonštruovaného vodovodu počet napojených domácností v obci
Projekt 3.1.2 Posilnenie zásobovania pitnou vodou	vybudovanie nového vodného zdroja, resp. posilnenie prítoku vody do vodojemu z Fričky, N. Tvarožca a pod.	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.2.1 Vybudovanie kanalizácie v celej obci do existujúcej ČOV	kanalizácia obce - všetkých domov a príprava pre budúce stavebné plochy	počet km novovybudovanej kanalizácie počet napojených domácností v obci
Projekt 3.3.1 Úprava vodného toku Sveržovky betónovou úpravou brehov - oporný múr	obojsťranne od mosta pri Ocú, až po tzv. Gaboltovský most vybudovaný oporný múr zo železobetónu a prahy na spomalenie vody	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Zdroj: vlastné spracovanie

Na plochy archeologických lokalít sa pri napĺňaní cieľov a projektov vzťahujú ustanovenia zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov, ktoré je povinnosťou dodržať.

Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk na evidovaných územiach v procese územného a stavebného konania.

Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým

náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.

Strategický dokument riešiť aj v súlade s platným územným plánom PSK.

Pri všetkých návrhoch opatrení, realizáciách projektových zámerov a stavebných úpravách je potrebné vychádzať zo základných princípov a opatrení na zmiernenie negatívnych následkov na zmenu klímy a na zvyšovanie odolnosti voči prejavom klimatickej zmeny vo voľnej krajine a v sídelnom prostredí v intenciách strategického dokumentu: „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja.“

Časť D - Realizačná a finančná časť

Realizačná časť sa zameriava na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán obce obsahuje predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít, ktoré súvisia s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti ekonomicko-sociálneho rozvoja. Plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Plán obsahuje predpokladané termíny plnenia úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Výška nevyhnutných finančných prostriedkov je uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Sumy uvedené v PHRSR sú určené odhadom, nakoľko bez spracovania príslušnej projektovej dokumentácie nie je možné určiť presnú sumu kalkulovanú na jednotlivé projekty. Niektoré projekty/aktivity sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy. Iné budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného a personálneho zabezpečenia.

Zdroje, ktoré sa samospráva pokúsi získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v PHRSR sú najmä (ale nie len):

1. bankové úvery
2. rozpočet samosprávneho kraja
3. rozpočet obce (vlastné zdroje)
4. štátne dotácie z účelových fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond...)
5. financovanie z národných projektov (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny- AOTP...)
6. európske štrukturálne a investičné fondy

7. účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
8. neinvestičné fondy, nadácie
9. sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov. Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa bude opierať nie len o zdroje obce, národné zdroje, zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zdroje VÚC, súkromné, ale aj ďalšie zdroje. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa po vypracovaní projektovej dokumentácie a bude vychádzať okrem iného aj z procesov verejného obstarávania.

Tabuľka 32 Akčný plán obce Sveržov

Projekt	Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2026-2035	250 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.2 Výstavba chodníkov	2026-2035	200 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.3 Vybudovanie cyklocestičiek	2026-2035	1 200 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.4 Aktualizácia územného plánu obce	2026-2035	150 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.5 Príprava pozemkov - výkup, zámena pre IBV	2026-2035	100 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia obecného úradu	2026-2035	140 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	2026-2035	560 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia a nadstavba základnej školy Sveržov	2026-2035	780 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia Domu nádeje	2026-2035	100 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.5 Rekonštrukcia amfiteátra	2026-2035	80 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia multifunkčného ihriska	2026-2035	40 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.2 Výstavba oddychového areálu	2026-2035	350 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.3 Vybudovanie hasičského areálu	2026-2035	320 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.2.1 Výstavba sociálnych a nájomných bytov pre mladé rodiny a pre seniorov	2026-2035	3 300 000,00	rozpočet obce, ŠFRB
Projekt 3.1.1 Výmena vodovodného potrubia v obci	2026-2035	980 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR, VVS a.s.,
Projekt 3.1.2 Posilnenie zásobovania pitnou vodou	2026-2035	300 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.2.1 Vybudovanie kanalizácie v celej obce do existujúcej ČOV	2026-2035	1 450 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.3.1 Úprava vodného toku Sveržovky betónovou úpravou brehov - oporný múr	2026-2035	860 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHRSR

Vypracovaním a schválením PHRSR plní obec základný princíp regionálnej politiky. Týmto princípom je princíp programovania. Implementácia konkrétnych projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétne osoby, ktoré budú predmetné projekty/aktivity uskutočňovať a preberať za ich realizáciu zodpovednosť. Vzhľadom na nedostatok interných obecných pracovníkov je predpoklad využitia externých odborníkov na zastrešenie konkrétnych projektov a aktivít.

Riadiacim orgánom PHRSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHRSR na úrovni obce je starosta obce. Starosta zodpovedá za celý systém riadenia PHRSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Administratívne zabezpečenie PHRSR je nevyhnutným predpokladom jeho plnenia. Realizácia PHRSR si vyžaduje systematickosť vo všetkých postupoch od prípravy až po realizáciu. Zastupiteľstvo každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Systém monitorovania a hodnotenia

Hlavným cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií a reálnom plnení PHRSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Ak bude systém monitorovania a hodnotenia dobre nastavený, týmto dôsledkom môže dôjsť k prípadnej zmene spôsobu realizácie PHRSR a podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Monitorovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja sa bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHRSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania PHRSR je monitorovacia správa za príslušný rok v rámci implementácie projektov z európskych štrukturálnych fondov.

Tabuľka 33 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2027	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola súladu PHRSR s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2027	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na opravu a doplnenie PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2026-2035	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, auditu, pripomienok poslancov

Záver

Tabuľka 34 Schválenie PHRSR

Schválenie PHRSR	
Dokument	– <u>Názov:</u> Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035 – <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
Spracovanie	– <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PHRSR na základe externého odborného poradenstva.
Schválenie	– <u>Návrh na uznesenie obecného zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo obce Sveržov schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sveržov na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035“

Prílohy PHRSR

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHRSR
- Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHRSR

EF	Environmentálny fond
EŠIF	Európske Štrukturálne a Investičné Fondy
EÚ	Európska Únia
ha	hektár
CHÚ	Chránené územie
CHVÚ	Chránené vtáčie územie
KC	Komunitné centrum
KD	Kultúrny dom
MK	Miestne komunikácie
MPaRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MŠ	Materská škola
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKP	Národná kultúrna pamiatka
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný Program
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RÚSES	Regionálny územný systém ekologickej stability
SODB	Sčítanie Obyvateľov, Domov a Bytov
SÚC	Správa a údržba ciest
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický Úrad Slovenskej Republiky
TKO	Tuhý komunálny odpad
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VÚC	Vyšší územný celok
VVS	Východoslovenská vodárenská spoločnosť
VZN	Všeobecno-záväzné nariadenie
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné Prostredie

Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHRSR	7
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHRSR	7
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHRSR	7
Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Sveržov	10
Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Sveržov	10
Tabuľka 6 Pôdny fond v obci Sveržov v r. 2024.....	14
Tabuľka 7 Štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd v okrese Bardejov	14
Tabuľka 8 Prehľad CHVÚ v okrese Bardejov	16
Tabuľka 9 Prehľad CHÚ v okrese Bardejov	16
Tabuľka 10 Množstvo vytriedených odpadov za rok 2025 v obci Sveržov	18
Tabuľka 11 Denný poriadok MŠ vo Sveržove	27
Tabuľka 12 Prehľad počtu detí v MŠ v obci Sveržov	28
Tabuľka 13 Prehľad počtu detí v ZŠ v obci Sveržov	29
Tabuľka 14 Údaje o obyvateľoch obce Sveržov SODB 2021.....	32
Tabuľka 15 Údaje o domoch v obci Sveržov SOBD2021	33
Tabuľka 16 Údaje o bytoch v obci Sveržov SOBD2021	33
Tabuľka 17 Vývoj počtu obyvateľov v obci Sveržov od roku 2021 - 2025.....	34
Tabuľka 18 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci Sveržov od roku 2021 - 2025.....	35
Tabuľka 19 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci Sveržov od roku 2021 - 2025	35
Tabuľka 20 Náklady obce Sveržov za rok 2025	38
Tabuľka 21 Výnosy obce Sveržov za rok 2025.....	40
Tabuľka 22 Schéma stromu problémov	44
Tabuľka 23 STEEP analýza (analýza externého prostredia).....	48
Tabuľka 24 SWOT analýza ekonomickej oblasti.....	50
Tabuľka 25 SWOT analýza sociálnej oblasti	51
Tabuľka 26 SWOT analýza environmentálnej oblasti	52
Tabuľka 27 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomicko-hospodárskej oblasti.....	54
Tabuľka 28 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	55
Tabuľka 29 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti	56
Tabuľka 31 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí	57
Tabuľka 32 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	58
Tabuľka 33 Akčný plán obce Sveržov	63
Tabuľka 34 Plán hodnotenia a monitorovania.....	66
Tabuľka 35 Schválenie PHRSR	67
Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2021 – 2025 v obci Sveržov	34
Graf 2 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2025 v obci Sveržov	34
Obrázok 1 Budova obecného úradu Sveržov	9
Obrázok 2 Poloha obce Sveržov.....	10

Obrázok 3 Pohľad na obec Sveržov	11
Obrázok 4 Rímskokatolícky kostol sv. Martina vo Sveržove	22
Obrázok 5 Evanjelický kostol vo Sveržove.....	23
Obrázok 6 Erb obce Sveržov Obrázok 7 Vlajka obce Sveržov	24